

Temaatiliste teadus- ja arendustegevuse programmide uurimisprojektide elluviimise kord

1. Reguleerimisala

Temaatiliste teadus- ja arendustegevuse (edaspidi *TA*) programmide uurimisprojektide esitamise, elluviimise ja aruandluse kord (edaspidi *kord*) kehtestatakse eesmärgiga tagada toetuse saajate võrdne kohtlemine ja Sihtasutuse Eesti Teadusagentuur (edaspidi *elluviija*) tegevuste läbipaistvus.

2. Mõisted

- 2.1. Korras kasutatakse haridus- ja teadusministri 29.05.2024. a käskkirjas nr 1.1-2/24/140 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine tegevuse „Temaatiliste teadus- ja arendustegevuse programmide rakendamise akadeemilise, era- ja avaliku sektori koosloome ja koostöö edendamiseks nutika spetsialiseerumise valdkondades“ elluviimiseks“ (edaspidi toetuse andmise tingimused) kasutatud mõisteid.
- 2.2. Korras kasutatakse täiendavalt järgmisi mõisteid:
 - 2.2.1. toetuse saaja – toetuse andmise tingimuste lisas 3 nimetatud partner.
 - 2.2.2. projekti periood – toetuse andmise tingimuste lisas 3 toodud uurimisprojekti algus- ja lõppaja vahele jääv ajavahemik.

3. Uurimisprojekti sisestamine

- 3.1. Toetuse saaja täiendab Eesti Teadusinfosüsteemi (edaspidi ETIS) sisestatud uurimisteema taotlust uurimisprojekti infoga ja kohustub esitama selle elluviijale Eesti Teadusinfosüsteemis (edaspidi ETIS) elluviija koostatud vormis ja antud tähtajaks.
- 3.2. Selleks lisab uurimisprojekti juht ETISes uurimisprojekti puudutava info, arvestades seejuures toetuse andmise tingimuste lisas 3 või uurimisteema konkursi tulemuste kinnitamisel uurimisprojektile esitatud tingimusi ja muid vormis nõutud andmeid.
- 3.3. Uurimisprojekti kinnitavad ja esitavad uurimisprojekti juht ja toetuse saaja esindusõiguslik isik.

- 3.4. Kui toetuse saaja ei esita uurimisprojekti mõjuva põhjusega elluviija antud tähtajaks ning tähtaega ei ennistata, teeb elluviija Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku toetuse andmise tingimuste lisa 3 muutmiseks ning uurimisteema välja arvamiseks.

4. Uurimisprojektide tehniline kontroll ja riigiabi kontroll

- 4.1. Uurimisprojekti tehnilise kontrolli viib läbi elluviija.
- 4.2. Tehnilise kontrolli käigus hinnatakse uurimisprojekti, toetuse saaja ja uurimisrühma vastavust toetuse andmise tingimuste lisas 1 kehtestatud nõuetele .
- 4.3. Tehnilise kontrolli käigus ei hinnata uurimisprojekti sisuliselt.
- 4.4. Kui uurimisprojekti esinevad vormilised ebatäpsused, mida on võimalik ilma uurimisprojekti sisuliselt muutmata kõrvaldada, määrab elluviija toetuse saajale selleks kuni kümne (10) tööpäeva pikkuse tähtaja.
- 4.5. Elluviija lükkab uurimisprojekti seda läbi vaatamata tagasi ja teeb Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku toetuse andmise tingimuste lisa 3 muutmiseks ning uurimisteema välja arvamiseks, kui:
 - 4.5.1. uurimisprojekt, toetuse saaja või uurimisrühm ei vasta nõuetele ja mittevastavust ei ole võimalik punktis 4.4 nimetatud korras kõrvaldada või
 - 4.5.2. toetuse saaja ei kõrvaldanud mittevastavust elluviija määratud tähtajaks.
- 4.6. Tehnilise kontrolli läbinud uurimisprojekti suunab elluviija ekspertkomisjonile läbivaatamiseks. Tehnilisest kontrollist säilitatakse kontroll-leht/protokoll.

5. Uurimisprojekti kinnitamine

- 5.1. Ekspertkomisjonil on õigus saata uurimisprojekt toetuse saajale täiendamiseks tagasi.
- 5.2. Ekspertkomisjon teeb elluviijale ettepaneku esitatud uurimisprojekt heaks kiita või tagasi lükata. Ekspertkomisjon võib seada tingimused, mida toetuse saaja on kohustatud uurimisprojekti elluviimisel täitma.
- 5.3. Ekspertkomisjonil on õigus teha uurimisprojekti tagasilükkamise ettepanek, kui esineb vähemalt üks järgnevatest tingimustest:
 - 5.3.1. esitatud uurimisprojekt erineb uurimisteema ettepanekus kirjeldatust, välja arvatud juhul kui erisused tulenevad uurimisprojektile esitatud tingimustest;
 - 5.3.2. toetuse saaja ei esita täiendamiseks saadetud uurimisprojekti tähtaegselt nõutud täiendustega;
 - 5.3.3. toetuse andmise tingimuste lisas 3 või uurimisteema konkursi tulemuste kinnitamisel uurimisprojektile esitatud tingimusi ei ole täidetud;
 - 5.3.4. uurimisprojekt ei vasta toetuse andmise tingimuste nõuetele;
 - 5.3.5. toetuse saaja ei nõustu ekspertkomisjoni poolt uurimisprojekti elluviimiseks seatud tingimustega.
- 5.4. Kui ekspertkomisjon teeb ettepaneku uurimisprojekt tagasi lükata, teeb elluviija Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku toetuse andmise tingimuste lisa 3 muutmiseks ning uurimisteema välja arvamiseks.

5.5. Toetuse saajale edastatakse uurimisprojekti kohta tehtud ekspertkomisjoni ettepanek läbi ETIS keskkonna kümne (10) tööpäeva jooksul ettepaneku tegemisest arvates, andes koos uurimisprojekti juhiga võimaluse esitada kirjalikult ühisarvamus ja vastuväited.

6. Riigiabi kontroll

6.1. Elluviija kontrollib enne toetuse eraldamist, kas taotletav toetus on riigiabi ning kui tegemist on riigiabiga, kas toetuse saajale või projektis osalevale TA-asutusele saab riigiabi anda.

6.2. Kui toetust peab andma riigiabina, aga toetuse saaja või projektis osalev TA-asutus ei vasta üldise grupierandi määruse¹ nõuetele ning toetust ei saa anda ilma selle asutusega, lükkab elluviija uurimisprojekti seda läbi vaatamata tagasi ja teeb Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku toetuse andmise tingimuste lisa 3 muutmiseks ning uurimisteema välja arvamiseks.

7. Toetuse eraldamine

7.1. Kui ekspertkomisjon teeb ettepaneku uurimisprojekti heaks kiita, sõlmib elluviija toetuse saaja ja uurimisprojekti juhiga kolmepoolse lepingu, milles on ära toodud poolte vastutus, ülesanded, õigused ja kohustused ning tingimused ja kord toetuse saaja ülesande täitmise edenemise seiramiseks, tulemuste raporteerimiseks ning maksete tegemiseks.

7.2. Koostööprojekti korral on lepingu sõlmimise eelduseks toetuse saaja ja projektis osalevate TA-asutuste ja/või rakenduskõrgkoolide vaheline koostööleping, milles on reguleeritud poolte õigused ja kohustused seoses uurimisprojekti elluviimisega.

7.3. Leping sõlmitakse projekti perioodiks.

7.4. Toetuse maksmine toimub kvartaalsete maksetena vastavalt lepingus sätestatud tingimustele.

7.5. Kui enne lepingu sõlmimist selgub, et uurimisprojekti juht, projektis osalev TA-asutus või uurimisprojekti ei vasta enam toetuse andmise tingimuste nõuetele, on elluviijal õigus jätta leping sõlmimata ning teha Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepanek toetuse andmise tingimuste lisa 3 muutmiseks ning uurimisteema välja arvamiseks..

8. Uurimisprojekti muudatuste tegemine

8.1. Uurimisprojekti (sh tegevuste, projektis osaleva TA-asutuste ja uurimisrühma koosseisu) muutmiseks esitavad uurimisprojekti juht ja toetuse saaja elluviijale põhjendatud taotluse. Muudatused kooskõlastab ekspertkomisjon.

8.2. Uurimisprojekti juhti või põhitäitjat saab muuta mõjuval põhjusel. Muudatus tehakse ekspertkomisjoni nõusolekul ja tingimusel, et uus uurimisprojekti juht või põhitäitja vastab toetuse andmise tingimuste nõuetele.

¹ Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 651/2014 „Eli aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks” (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78); kättesaadav internetis <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:02014R0651-20230701>; 29. mai 2024.

- 8.3. Uurimisprojekti juhi töökoormuse vähendamine toetuse saaja juures on võimalik juhul, kui see ei ohusta uurimisprojekti edukat elluviimist. Ekspertkomisjon annab hinnangu sellele, kas vähendatud töökoormus ohustab uurimisprojekti edukat elluviimist.
- 8.4. Ekspertkomisjon lahendab uurimisprojekti muutmise taotluseid juhtumipõhiselt.
- 8.5. Kui ekspertkomisjon on muutmise taotluse kooskõlastanud, vormistatakse muudatus ETISes projekti andmetes, sõlmides vastava lepingumuudatuse. Kui muudatuse tegemiseks on vaja toetuse andmise tingimuste lisa 3 muuta, teeb elluviija vastava ettepaneku Haridus- ja Teadusministeeriumile enne ETISes muudatuste vormistamist.
- 8.6. Kui koostööprojekti muudatus muudab ka toetuse saaja ja projektis osalevate TA-asutuste ja/või rakenduskõrgkoolide vahelist koostöölepingus kokku lepitud, muudavad pooled koostöölepingut ja esitavad muudatuse elluviijale.

9. Uurimisprojekti tulemuste avalikustamine

- 9.1. Projekti tulemuste publitseerimisel märgitakse, et uurimisprojekt on rahastatud Euroopa Liidu ja kaasrahastatud Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt ja lisatakse uurimisprojekti number.
- 9.2. Projekti tulemusena avaldatud ja korrektselt vahenditele viitavate publikatsioonide terviktekstid teeb toetuse saaja avalikkusele ETISE kaudu vabalt kättesaadavaks, kui publitseerimise, autoriõiguse või muu intellektuaalomandi kaitsmise tingimused ei sätesta teisiti.
- 9.3. Juhul, kui teaduskirjastus piirab publikatsioonidele juurdepääsu ajaliselt, teeb toetuse saaja projekti täitmise tulemusena valminud publikatsioonide terviktekstid ETISE kaudu avalikult vabalt kättesaadavaks pärast piirangu lõppemist.
- 9.4. Projekti lõpparuande põhitulemuste eestikeelse ja ingliskeelse populaarteadusliku lühikokkuvõtte teeb elluviija avalikult kättesaadavaks.

10. Aruandlus

- 10.1. Toetuse saaja esitab uurimisprojekti elluviimise kohta vahearuanded ja lõpparuande ETISE vormil.
- 10.2. Uurimisprojekti juht esitab toetuse saaja kinnitatud uurimisprojekti vahearuande ETISes projekti perioodi iga kalendriaasta kohta elluviija määratud tähtajaks. Kui projekt kestab ühel kalendriaastal kuus kuud või vähem, esitatakse vahearuanne selle perioodi kohta koos järgmise kalendriaasta vahearuandega. Projekti viimase kalendriaasta kohta esitatakse vahearuande asemel lõpparuanne. Ekspertkomisjonil on õigus küsida uurimisprojekti täitmise edukuse ja jätkusuutlikkuse hindamiseks vahearuandeid sagedamini.
- 10.3. Uurimisprojekti juht esitab toetuse saaja kinnitatud uurimisprojekti lõpparuande ETISes 30 päeva jooksul alates projekti perioodi lõppemisest.
- 10.4. Vahe- ja lõpparuandeid hindab ekspertkomisjon. Ekspertkomisjonil ja elluviijal on õigus nõuda uurimisprojekti juhilt ja toetuse saajalt täiendavaid andmeid või saata asjaomane aruanne toetuse saajale täiendamiseks tagasi.

- 10.5. Ekspertkomisjon tutvub aruandega ning teeb elluvijale ettepaneku aruande kinnitamiseks või tagasilükkamiseks.
- 10.6. Ekspertkomisjon võib vahearuande kinnitamise ettepanekus seada tingimused, mida uurimisprojekti juht ja toetuse saaja on kohustatud uurimisprojekti jätkamisel täitma. Sel juhul esitavad uurimisprojekti juht ja toetuse saaja nõusoleku ja vajadusel tegevuskava tingimuste täitmiseks.
- 10.7. Ekspertkomisjon võib teha ettepaneku vahearuande tagasilükkamiseks, kui:
 - 10.7.1. uurimisprojekti täitmise edukus ja jätkusuutlikkus on olulisel määral vähenenud või ebapiisav;
 - 10.7.2. uurimisprojekti juht, toetuse saaja või projektis osalev TA-asutus on rikkunud toetuse andmise tingimustes, käesolevas korras, lepingus sätestatud või ekspertkomisjoni poolt uurimisprojektile seatud tingimusi;
 - 10.7.3. uurimisprojekti juht ja/või toetuse saaja ei nõustu ekspertkomisjoni seatud tingimustega uurimisprojekti jätkamiseks;
 - 10.7.4. esinevad muud olulised ja põhjendatud asjaolud.
- 10.8. Ekspertkomisjon võib teha ettepaneku lõpparuande tagasilükkamiseks, kui esineb käesoleva korra punktis 10.7.2 nimetatud asjaolu.
- 10.9. Aruande tagasilükkamise või tingimuste seadmise ettepanekule on uurimisprojekti juhil ja toetuse saajal õigus esitada kirjalikult ühisarvamus ja vastuväited elluvijaga määratud tähtajaks.

11. Toetuse maksmise peatamine või ennetähtaegne lõpetamine ning toetuse tagasinõudmine

- 11.1. Elluvijal on õigus ajutiselt peatada toetuse maksmine, kui esineb üks või mitu järgnevat asjaolu:
 - 11.1.1. uurimisprojekti vahearuanne ei ole esitatud tähtaegselt;
 - 11.1.2. uurimisprojekti vahearuandes esinevad puuduseid ei ole kõrvaldatud tähtaegselt;
 - 11.1.3. ekspertkomisjon või elluvijaga on teinud uurimisprojekti ennetähtaegse lõpetamise ettepaneku;
 - 11.1.4. toetuse saaja, uurimisprojekt või uurimisrühm ei vasta neile seatud nõuetele;
 - 11.1.5. esinevad muud olulised ja põhjendatud asjaolud.
- 11.2. Elluvijaga jätkab toetuse maksmist, kui peatamise aluseks olev asjaolu on ära langenud.
- 11.3. Elluvijal on õigus teha Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepanek toetuse andmise tingimuste lisa 3 muutmiseks ja uurimisprojekti ennetähtaegseks lõpetamiseks, kui esineb üks või mitu järgnevat asjaolu:
 - 11.3.1. toetuse saaja või uurimisprojekti juht esitab asjaomase taotluse;
 - 11.3.2. uurimisprojekti aruanne ei ole esitatud tähtaegselt;
 - 11.3.3. uurimisprojekti aruandes esinevaid puuduseid ei ole tähtaegselt kõrvaldatud;
 - 11.3.4. elluvijaga on lükanud uurimisprojekti vahe- või lõpparuande tagasi;

- 11.3.5. uurimisprojekti täitmisel on rikutud toetuse andmise tingimustes, käesolevas korras, lepingus sätestatud või ekspertkomisjoni poolt uurimisprojektile seatud tingimusi;
- 11.3.6. toetuse saaja, uurimisprojekt või uurimisrühm ei vasta toetuse andmise tingimustes kehtestatud nõuetele ning nõuetele mittevastavust ei ole elluviija antud tähtaja jooksul kõrvaldatud;
- 11.3.7. uurimisprojekti juht, toetuse saaja või projektis osalev TA-asutus esitab teadlikult valeandmeid või uurimisprojektiga seotud tegevuses on ilmnunud loomevargus või petturlus;
- 11.3.8. selgub, et sama projekti on rahastatud muudest rahastusmeetmetest;
- 11.3.9. esinevad muud olulised ja põhjendatud asjaolud.
- 11.4. Elluviijal on õigus uurimisprojekti lõppmakset mitte välja maksta ja/või toetus tagasi nõuda, kui ekspertkomisjon on teinud aruande põhjal vastava ettepaneku. Toetuse saaja on kohustatud tagasi nõutud toetuse elluviijale üle kandma hiljemalt seitsme (7) kalendripäeva jooksul arvates otsuse kättesaamisest.
- 11.5. Uurimisprojekti ennetähtaegsel lõpetamisel on toetuse saaja kohustatud esitama lõpparuande vastavalt käesoleva korra punktile 10.3.